

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Dumineca.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Să iubim pe Sfântul Iosif.

(Urmare).

Zic: e tare cu puțință să fim surprinși de moarte în starea aceea. — Căci Spiritul Sfânt ne spune prin rostul Sfântului Pavel — că păcatul este îmbolditorul morții. Așa dară păcatul grăbește moartea, o pornește și o împinge împotriva noastră, așa că dacă moartea ne silește să fugim totdeauna ca un cal iute, de cumva suntem în păcat de moarte ne fugărește ca un cal împintenat, ne lovește în coaste, adecă ne face să cădem în osânda vecinică a iadului.

De aceea mai pe sus de toate să grijim ca pururea, tot mereu în toate zilele vieții noastre să viețuim în darul lui Dumnezeu, păzindu-ne cu tot adinsul și ferindu-ne să nu cutezăm niciodată a săvârși un singur păcat de moarte; pentrucă săvârșind acel păcat, moartea îmboldită și împintenată din partea aceluia (a păcatului), ne-ar putea surprinde, fără de veste, ne-ar lovi și ne-ar arunca în prăpastia osândeii de veci. —

Dacă voim să ne asigurăm ca să nu cădem niciodată în păcat de moarte, să ne ferim cu grijă de a nu cădea nici în păcat ușor, lesne de iertat — făcut cu deplină băgare de seamă; pentru că ne învață Sfinții Părinții și Dascălii bisericii — și ne întărește pășania de toate zilele în chip satornic, că sufletele cari nu ieau în seară catele ușoare, lesne de iertat (veniale), sunt mai gata, mai plecate să cadă în păcate de moarte. — Și dimpotrivă sufletele cari se păzesc și se feresc cu grijă de păcatele ușoare cu deplină băgare de seamă, au cea mai mare siguritate — ce este cu puțință, de a nu cădea nici când în păcate de moarte. —

Petrecând noi o viață bună, vom fi siguri de o moarte bună. — S'a întâmplat câte

odată, că unul sau altul — din nemărginita milostivire alui Dumnezeu — a avut o moarte bună, după ce a petrecut o viață rea, cum s'a întâmplat cu tâlharul cel bun de pe Cruce; — dar e de însemnat că nu s'a întâmplat niciodată, că cineva să fi avut moarte rea după ce a trăit o viață bună. — Așadară din iubire față de Sfântul Iosif, care-se poate zice că nu voește dela noi altceva, prin o viață bună și creștinească să ne asigurăm o moarte bună, sfântă, scumpă: Scumpă este înaintea Domnului moartea cuviosilor săi. Ps. 115.

Dar Sfântul Iosif, care ne iubește atât de mult, va fi și mai tare îndestulit, dacă noi ne vom năzui a avea nu numai o moarte bună, ci din toate puterile ne vom sili și năzui a avea cea mai bună moarte — ce o poate avea creștinul. — Aceasta este moartea aceea care e însoțită de sfintele Taine primite la vremea sa. — Asupra acestui punct noi trebuie să tragem o luare aminte deosebită, ca să nu ni se întâmple ceea ce se întâmplă de multe ori și la atâția buni creștini, cari orbiți de iubirea vieții, prea ușor mor fără a se gândi la moarte, și de aceea nu se gândesc să primească preasfintele Taine.... Astfel aceștia mor ori fără de sfintele Taine, ori apoi le primesc atunci, când nu mai sunt la sine, și-au pierdut simțurile, și de aceea nu pot scoate din sfintele Taine aceea roadă, pe care ar dobândi-o dacă le-ar primi la vremea sa.

Până când trăim și suntem sănătoși, să ne gândim: că în cea din urmă boală a noastră ni se poate întâmpla și nouă, ceea ce vedem că se întâmplă cu alții; că adecă nu ne vom da seama că trebuie să murim, ci că trebuie să ne însănătoșăm, și de aceea vom crede că atunci nu vom avea trebuință de a primi sfintele Taine. — De aceea va

fi trebuință ca aceia cari vor fi lângă noi și ne vor griji în boala noastră să ne încunoștinjeze despre primejdia în care suntem; dar se va întâmpla și aceea, că ei văzând că noi nu ne dăm seama că e aproape moartea, ca să nu ne înpăimânte, vor tot amâna cu chemarea preotului, care să ne grijească pentru moarte... Vor tot amâna de pe o zi pe alta, din un ceas în altul, și poate că moartea ne va surprinde fără de veste înainte de a fi primit sfintele Taine, ori când nu vom mai avea cunoștință de ajuns pentru a le primi cu deplină roadă. — Pentru aceea până când suntem sănătoși și ne hotărâm că la cea dintâi boală, ce ne va ajunge, ne vom mărturisi sau spovedi îndată, la cele dintâi cercetări ale doftorului (medicului)... De multe ori o boală nu se pare a fi primejdioasă la început, dar apoi dintr'odată se îngreunează, se înrăutățește, și face ca bolnavul să-și piardă simjurile. —

(Va urma)

Din Istoria Biblică A VECHIULUI TESTAMENT.

11. Chiemarea lui Avram. Alegerea lui Izrail.

De binecuvântarea lui Noe nu au beneficiat toți urmașii lui Sem. Belșugul acestei binecuvântări s'a rezervat numai asupra acelei linii în care Sem a devenit strămoșul aceluia, care era predestinat să zdrobească capul șerpelui. În consecință în aceea măsură în care s'a ramificat din neam în neam semânța lui Sem, în aceea măsură darul binecuvântării, în extinderea lui s'a restrins; aceasta restrângere însă pe o singură familie era vremelnică, căci Dumnezeu cu timpul a lărgit-o din nou, lăsând ca din aceasta familie un popor întreg să se desvolte, care apoi în totalitatea lui a fost părtașul acelei binecuvântări.

Prin alegerea poporului Izraelit de popor ales alui Dumnezeu, pregătirea răscumpărării neamului omenesc intră într'o fază nouă, care este marea prin aceasta alegere. Dumnezeu a lăsat toate popoarele să umble în căile lor. (Fapt. 14, 17.) și a ales poporul izraelit, ca Darul făgăduit în trântul să-l pregătească, și să-l realizeze. Prin aceasta alegere Dumnezeu a ridicat poporul izraelit din

mulțimea popoarelor, și a intrat într'o intimitate cu el, din care toate celelalte popoare erau excluse. La declarat de popor al lui, și pre sine ca Dumnezeu a lui Izrail. „Voi umbla între voi și voi fi Dumnezeuul vostru și voi mi veți fi mie popor.“ (Lev. 26, 12.)

Aceasta intimitate a fost consacrată printr'un legământ cu datorințe pentru ambele părți.

Poporul ales avea datorința să păstreze în curățanie și aceea credință într'un singur Dumnezeu, de care credință rând pe rând, toate celelalte popoare s'au lăpădat, și prin păstrarea credinței și împlinirea voinței dumnezeiești să se pregătească tot mai mult la venirea Răscumpărătorului.

Dumnezeu din partea lui a promis, că „îi va apăra ca lumina ochiului.“ (Dt. 32. 10.)

Ca urmare a acestei apărări nu numai descoperirile făcute au fost păstrate cu sfințenia, dară Dumnezeu i-a făcut părtași de noui descoperiri, a căror obiect principal a fost Mântuitorul și opera mântuirii; iară mai pre sus de toate și înainte de toate din acest popor era să ieasă însuși Mântuitorul. Motivul pentru care a ales Dumnezeu poporul izraelit, nu este vrednicia lui: „nu pentru dreptatea ta, nici pentru întregimea inimii sale întri tu în pământul lor... ci pentru neleguirea popoarelor acelora Dumnezeu le alunga dinaintea ta, și pentru ca să-și împlinească cuvântul cu care s'a jurat părinților tăi lui Avram, lui Isac și lui Iacob.“ (Dt. 9. 5.)

Alegerea poporului izraelit începe cu chemarea lui Avram, și merge până la Hristos. Acest timp se împarte în trei părți. Dela Avram până la Moise (2111—1449.) timpul de desvoltare a poporului izraelit; dela Moise până la captivitatea în Babilon (1449—587.) timpul independenței; și dela captivitatea din Babilon, până la Hristos, timpul petrecut între păgâni.

Poporul izraelit a fost condus și desvoltat de Dumnezeu treptat; și aceasta desvoltare are două faze distincte, ușor de constatat; este timpul patriarhal, dela Avram până la moartea lui Iacob (2111—1879) și timpul petrecut în Egipt, până la Moise (1879—1449.)

Insemnătatea timpului patriarhal.

Istoria patriarhilor este istoria premărgătoare a poporului izraelit, nu numai prin aceea, că în ea se găsesc începuturile acestui

popor care a ieșit din acei doisprezece fii a celui de al treilea patriarh dară și prin aceea că în aceasta istoria sunt puse germenele din cari s'a dezvoltat naționalismul izraelitean cu caracterul lui specific religios și cultural. În aceasta perioadă sau pus bazele fundamentale a religiei izraelite unică în poziția și felul de a fi și unică în legiurile sale.

Religia izraelită își are începutul ei în Avram și caracterul ei principal este credința într-un singur Dumnezeu, adică — monotheismul. De și descoperirile cele dintâi nu s'au sters cu desăvârșire din memoria oamenilor totuși monotheismul numai printr'un dar special al providenței a ramas chiar și în linia reprezentativă a promisiunilor ca moștenire din neam în neam, și ce privește timpurile cele din urmă înainte de chemarea lui Avram, nici în aceasta familie nu a ramas neatinsă credința strămoșească de politicism, cum spune Iosua: „Din colo de rău a locuit părinții voștri din vechime, Terah, părintele lui Avram și părintele lui Nabor, și ei serviră altor zei.” (Ios. 24, 2.)

Față de aceasta slăbire a credinței până în familia părinților lui Avram, el să prezintă ca reprezentantul unei curate și prin nimic neatinsă credințe întru Dumnezeu. Aceasta frapantă, și dintr-o dezvoltare normală inexplicabilă stare religioasă în aceasta familia își găsește explicația pe deplin în sfta scriptura. Monotheismul lui Avram era un rezultat al darului special dumnezeesc comunicat lui prin descoperirea alegerei sale. Cu aceasta autorevelație a lui Dumnezeu cătră Avram, și prin acceptarea credincioasă a acestei revelații din partea acestui din urmă și a luat începutul religia izraeliteana. Drept aceea, aceasta revalație dumnezească de o parte, și actul de credință a lui Avram, de alta parte formează în cel mai înalt înțeles a cuvântului o piatră de limită în istoria religiei a neamului omenesc.

Din catehism.

90. Unde merge sufletul omului după judecată cea de osebi?

(Urmare).

Dară nu numai cărțile noastre sunt dovezi lângă credința în purgator, dar și cărțile acelor secte, carif în cele dintâii secole s'au despărțit de Biserica catolică, cum sunt

armenii, nestorianii, și alții, cari au liturgii speciale pentru morți.

Chiar mintea omenească pretinde acest expedient al mântuirii. Lângă păcătoșii cei mari și învățoși în răutate și lângă oamenii foarte buni cari au trăit o vieță exemplară, cei mai mulți oameni mor fără viții și virtuți prea mari, pentru aceea este un postulat al minții, ca precum după vieța aceasta este o pedeapsă veșnică pentru păcătoșii cei mari, și o resplată veșnică pentru cei foarte buni, trebuie se fie și un loc de ispășire pentru acei de mijloc, că prin aceasta ispășire să poată ajunge la răsplată.

Cumcă aceasta concepție este conformă cu rațiunea, ne arată prin faptul, ca în acest loc intermediar au crezut nu numai Izraeliții și Mohamedanii, dar și păgâni, un filosof ca Platon și un poet ca Virgil.

Ce privește bisericile protestante, una dintre chestiunile mari de controversă a a fost — scrie de Maestre — aceea asupra purgatorului. Reformatorii nu voiau decât iad pentru toată lumea. Însă după ce reformatorii au început a deveni raționaliști și a nu mai crede în veșnicia pedepselor iadului, au menținut un iad provisor, dacă nu pentru alta, cel puțin, pentru aceea ca să nu fie siliții a pune în ceriu la un loc pe Neron și Messalina cu sfânta Tereze și cu sfântul Ludovic. Însă un iad provizoriu nu este altceva decât purgator, și așa reformatorii după ce au venit în conflict cu noi neacceptând nici un fel de purgator, acuma se certau ei între ei nevrând să admită altceva decât purgator, Așa de Maistre.

Este greu de fixat credința de astăzi a bisericii ortodoxe în privința purgatorului.

Sunt cari afirmă că biserica ortodoxă crede în purgator, alții susțin contrariul. Este cert, că în conciliul din Florența în afără de Marc al Efezului, toți reprezentanții bisericii ortodoxe au semnat decretul unirei și în acela credința în purgator, este însă nu mai puțin adevărat că hotărârile conciliului din Florența nu au ajuns să fie aplicate.

Încă pe timpul saborului din Constanța (Elveția) 1414, grecii bizanțini reduși la extrema strămoșească de turci, s'au pus în relațiuni cu biserica latina oferindu-i unirea, și sperând astfel un ajutor mai eficace spre a-și mântui imperiul. De abia 34 ani mai în urmă tratativele detără un rezultat concret,

și astfel se convoca un sabor ecumenic — al XVII-lea — mai întâi la Ferrara apoi la Florența. Sinodul nu a dat roadele ce se așteptau de la dânsul. Dezastrul funest al armatei creștine la Varna (1444) convinsese pe împăratul grecesc că n'are se aștepte ajutor din apus, iar luarea Constantinopolului (1453) distrasese gândurile într-o direcție cu totul deosebite.

Cyрил Lucaris, patriarh în Constantinopol voind să introducă calvinismul în biserica grăcească, în credeul compus de el în 1624 sunt unele afirmații prin cari în mod categoric se neagă existența purgatorului.

Deși clerul grec a respins cu indignare învățătura lui Lucaris, un alt credeu întocmit de Mogila Petru metropolit al Kievului, și aprobat de Artemiu patriarhul din Constantinopol, și de alți episcopi greci în 1643 încă se pare că vrea să nege existența purgatorului.

(Va urma.)

Sfânta schimbare la față a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos — 6 August. „Și după șase zile luă Isus pe Petru și pe Iacob și pe Ioan fratele lui și îi sui pe dâșii într'un munte înalt deosebi.

Și și-a schimbat fața înaintea lor, și a strălucit fața lui ca soarele, iară hainele lui s'au făcut albe ca lumina.

Și iată s'au arătat lor Moise și Ilie,* — și grăiau cu dânsul.

Și răspunzând Petru, a zis lui Isus: „Doamne, bine este nouă a fi aici. De vrei, să facem trei colibi, una ție și una lui Moise și una lui Ilie“.

*) Cel mai mare leguitor și cel mai mare profet din legea veche vin și se închină lui Isus, arătând că e mai mare ca ei.

Și încă vorbind el, iată nor luminos i-a umbrit pe ei, și iată glas din nor zicând: „acesta este fiul meu cel iubit întru carele bine am voit, pe acesta să-l ascultați“.

Și auzind ucenicii, au căzut pe fața sa și s'au spăimântat foarte.

Și apropiindu-se Isus, s'a atins de ei, și a zis: „sculați-vă și nu vă temeți“.

Și ridicându-și ochii lor pe nimeni n'au văzut, fără numai pe Isus singur.

Și pogorându-se ei din munte, le-a poruncit lor Isus zicând: „nimenui să nu spuneți vederea aceasta, până când Fiul omului se va scula din morți.“

Și l'au întrebat pe el ucenicii lui, zicând: „dară de ce zic cărturarii, că Ilie trebuie să vină mai înainte?“

Iară Isus răspunzând le-a zis lor: „Ilie adevărat va veni mai înainte și va tocmi toate.“

Iară zic vouă, că Ilie a venit, și l'au cunoscut pe dânsul, ci au făcut cu dânsul câte au vrut.“

Atunci au înțeles ucenicii, că de Ioan Botezătorul le-a zis lor.“ (Mateiu 17, 1—13.)

Scrisoarea enciclică a sfântului părinte Papa Piu XI. despre adevărata unire religioasă îndreptată către Patriarhi, Primați, Arhiepiscopi, Episcopi și alți Ordinari locali, care în întreaga lume a produs o adâncă impresiune, a apărut în broșură separată cu o precuvântare (Scurtă lămurire) a Preasf. Ep. Mihail Robu al Iașilor și cu un adaus de Rugăciune către Maica Sfântă pentru a obținea prin mijlocirea ei întoarcerea bisericilor despărțite la unitatea credinței.

O mică cârticică este aceasta și er fi de dorit să se găsească în casele tuturor cărturarilor fie de ori ce condițiune. Prețul 4 Lei. Se poate procura la Librăria Asociațiunei Sighet.

Calendar săptămânal.

4 — 10 August 1929.

4. Dumineca XI. d. Rusalii (Ev. Mat. 18, 23.) SS. 7. tineri Efes.
5. Luni. M. Eusigniu.
6. Marți. Schimbare la față
7. Mercuri. C. Domeție † 453
8. Joi. M. Emilian.
9. Vineri. Ap. Matia.
10. Sâmbătă. M. Laurențiu.